

SIS-FINNMÁRKKU DIGGEGODDI - INDRE FINNMARK TINGRETT

Dok 1

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Deres referanse

Vår referanse

Dato

17-040072ADM-INF1

14.03.2017

Høring – Forslag til lovverk, tiltak og ordninger for samiske språk

Vi viser til høringsbrev av 13. desember 2016.

Indre Finnmark tingrett har gjennomgått høringsnotatet. Etter vår vurdering er endringene som foreslås hensiktsmessige og nødvendige for å ivareta de samiske språks særlige utfordringer i rettssystemet.

I tillegg mener vi at språkreglene må vurderes ut fra et helhetlig felles samisk nordisk perspektiv. Dette vil ha betydning for å unngå at de samiske språkene utvikles i ulike retninger. Sett i et helhetlig perspektiv er vi enige i at forslagene i NOU 2016:18 "Hjertespråket" har stor betydning for språkets utvikling, likestilling, likeverd og status i samfunnet.

Vi har for øvrig følgende korte merknader til forslagene:

- **22.2.1/6.6 Forslag til endringer i sameloven § 1-5**

Vi er av den oppfatning at det er nødvendig å endre sameloven § 1-5 slik at det klargjøres at samiske språk er likestilte for å presisere at det er språk og ikke dialekter. Dette anses som nødvendig all den tid språk og dialekter har ulike vern.

- **22.2.1/11.5 Forslag til endringer i sameloven § 3-3**

Vi støtter forslaget om å endre sameloven § 3-3 slik at lover og forskrifter av betydning for den enkeltes rettssikkerhet og pasientsikkerhet oversettes til samisk. At den samiske befolkning har tilgang til oppdaterte lover og forskrifter som berører den enkeltes rettssikkerhet anses som en rettssikkerhetsgaranti. Det er av stor betydning

Postadresse
Postboks 35, 9846 TANA

Sentralbord
78926400

Saksbehandler
Rita Kristin Boine

Bankgiro

Organisasjonsnummer
986058559

Kontoradresse
Tana bru, 9845 TANA

Telefaks
78928020

Telefon

Ekspedisjonstid
08.00-15.30

Internett/E-post

Indre-Finnmark.tingrett@domstol.no

for det rettsøkende publikum å kunne få kjennskap til sine rettigheter og plikter på sitt eget morsmål. Dette er også en fordel for å øke bruken av samisk juridisk terminologi. I forhold til samisk juridisk terminologi bemerkes det at det bør være et grenseoverskridende samarbeid for å sikre enhet i språket.

- **22.2.1/12 Forslag til endringer i sameloven § 3-3**

Vi er positive til forslaget om å lovfeste at offentlige organer i det samiske språkområdet har plikt til å besvare henvendelser på samisk både muntlig og skriftlig. Etter vår vurdering vil lovfestingen medføre at samelovens språkregler følges opp i større grad enn tidligere.

- **22.2.1/12.5 Forslag til endringer i sameloven § 3-4**

Vi er av den oppfatning at forslaget til endring vil forenkle bestemmelsen og styrke allmennhetens mulighet til å få svar på sine henvendelser på samisk. Vi er positive til at det foreslås at skriftlige svar skal besvares uten ugrunnet opphold slik at bruken av samisk språk ovenfor offentlige myndigheter ikke medfører at den samisk språklige risikerer at svaret på samisk kommer mye senere enn hvis det blir benyttet norsk.

- **22.2.1/14.8 Forslag til endringer i sameloven § 3-5 og § 3-4/22.2.12 Forslag til endringer i folkeregisterloven § 3-1 annet ledd annet punktum**

Vi støtter forslaget om at retten til å snakke samisk i rettsmøte skal gjelde i hele landet. Vi er av den oppfatning at samisktalende skal ha rett til å anvende samisk i rettsmøte uavhengig av tingrettenes lokalisering. Forslaget vil kunne sikre rettssikkerheten til samisktalende og vil også kunne bidra til å sikre de samiske språkenes verdi. For å kunne oppnå de nevnte hensyn må det påses at samisktalende får tilstrekkelig informasjon om muligheten til å snakke samisk i retten og at domstolene får informasjon om den involvertes behov for bruk av samisk språk. Vi støtter derfor også forslag til endringer i sameloven § 3-4 og endringer i folkeregisterloven § 3-1 annet ledd annet punktum. Det er nødvendig å ta hensyn til de etiske sidene ved alle former for registrering av persondata. Nytteverdien av å registrere samisk språkbruk i folkeregisteret vil være stor for planlegging og iverksetting av samiske språktiltak, og for å få pålitelige data for statistikk.

Videre må det påses at domstolene gjennomfører kvalitetssikring av tolker. Ved valg av tolkemetode bør den involvertes rettssikkerhet være et avgjørende hensyn. Etter vår vurdering vil de nevnte lovendringene kunne forhindre at bruk av samisk språk oppleves som en merbelastning for saksbehandlingen. Det vil også kunne motvirke forsinkelser og utsettelse av rettsmøter.

- **22.2.1/17.7 Forslag til endringer i sameloven § 3-9**

Vi er positive til forslaget om at søkere som er kvalifiserte og innehar etterspurte samiskkunnskaper har fortrinnsrett til ansettelse i offentlige organer som helt eller

delvis dekkes av språkbevaringskommunen. Det er et godt tiltak for å sikre at man får ansatt noen med samiskspråklig kompetanse i stillinger hvor det er behov for det. Det er positivt å unngå tvilen som enkelte har vedrørende adgangen til å stille språkkriterier ved ansettelse. Det er videre gunstig med en regelendring hvor søkere med etterspurte og dokumenterte samiskkunnskaper i offentlige organer utenfor språkbevaringskommunene også har en fortrinnsrett dersom det gjelder en stilling som innebærer kommunikasjon med samiske språkbrukere. Dette vil være en styrking av tilbudet de samiske språkbrukerne har og vil trolig mottas svært positivt. Det er sannsynlig at en regelendring også vil kunne medføre mindre bruk av tolk, som igjen kan redusere kostnader for det aktuelle offentlige organet.

- **22.2.5/14.8 Forslag til endringer i domstoloven § 38**

Vi mener det er nødvendig å endre domstoloven § 38 slik at samisk språk kan vektlegges når saker vurderes overført til en annen domstol. Det vises til at domstolene i praksis er for restriktive til å beslutte overføring av saker hvor begrunnelsen er knyttet til bruken av samisk språk og hensynet til samisk kultur.

- **22.2.6/14.8 Forslag til endringer i rettshjelploven § 7**

Vi støtter forslag om endring i rettshjelploven § 7. Det vises til at det kan oppstå merkostnader for prosessfullmektiger som representerer klienter med samisk språk og samisk kulturbakgrunn. Det kan medføre økt tidsbruk på grunn av manglende oversatt regelverk og mangel på juridisk dekkende termer. Etter vår oppfatning foreligger det et behov for at departementet utarbeider forskrift om merkostnader for samiskspråklig rettshjelp. Videre er vi av den oppfatning at forslaget vil medføre at advokatene får økt bevissthet om samisk språkbruk og kulturbakgrunn i rettssystemet.

Merknadene ovenfor er utarbeidet av de to samiskspråklige dommerfullmektigene ved Indre Finnmark tingrett, Maret Aile Sara og Karen-Kristine Bårje, og tingrettens språkmedarbeider Marianne Johnsen. Undertegnede gir sin tilslutning til merknadene.

Avslutningsvis bemerkes at det er viktig for å sikre framtidig rekruttering til stillinger blant annet i Indre Finnmark tingrett at samiskundervisning i videregående skole kvalitetssikres og at også voksenopplæring gis prioritet.

Sis-Finnmárkku diggegoddi – Indre Finnmark tingrett

Ingrid Røstad Andresen
Kst. sorenskriver

